

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

Danube4SEcosystem

Danube4SEcosystem

Enhancing the development of Social Economy by engaging Local Public Authorities in the Social Enterprises supporting Ecosystem for a more inclusive Labor Market in the Danube Region.

This project is supported by the Interreg Danube Region Programme co-funded by the European Union.

1.883.344,50 €
Project budget

1.506.675,60 €
Interreg funds

1/2024-06/2026
Project duration

www.interreg-danube.eu/projects/danube4seecosystem

Развојна агенција
Републике Српске
info@parc-rs.org
+387 51 247 516

Трг јасеновачких жртава 4
78 000 Бања Лука
Република Српска/
Босна и Херцеговина

www.facebook.com/Danube4SEcosystem
www.linkedin.com/in/danube4seecosystem
www.youtube.com/@Danube4SEcosystem

**Interreg
Danube Region**

**Co-funded by
the European Union**

Danube4SEcosystem

Разговарано о стратешким приоритетима и подручјима интервенције важним за развој друштвеног предузетништва

У оквиру пројекта „Унапређење развоја социјалне економије ангажовањем локалних власти у екосистеме подршке друштвеним предузећима за инклузивније тржиште рада у Дунавској регији” – Danube4SEcosystem, Развојна агенција Републике Српске организовала је 24. и 25. октобра 2024. године у Бањој Луци међународни догађај „Дијалог о политикама и Радионица за пренос знања у области друштвеног предузетништва“.

Пројекат суфинансира Европска унија у оквиру *Interreg* Дунавског регионалног програма, а у његовој реализацији учествује 10 партнера из 9 земаља Дунавске регије.

Главни циљ пројекта је заједнички развој политика и програма интензивније подршке локалних власти одрживом пословању друштвених предузећа, односно лакшем и значајнијем запошљавању особа из посебно осјетљивих категорија широм Дунавске регије.

Дводневни скуп је отворио министар привреде и предузетништва Републике Српске Војин Митровић истакавши да је Српска међу првима у региону Западног Балкана усвојила Закон о друштвеном предузетништву и пратеће подзаконске акте за ову област, те да су додијељени први статуси друштвених предузећа за шест привредних субјеката.

„Сматрамо да је друштвено предузетништво веома битна област предузетништва за коју треба омогућити подршку како би се оно даље развијало и унапређивало. Зато нам је веома важно да чујемо ваша искуства и добре праксе у овој области како би смо их и ми користили у даљем развоју ове области. Циљ нам је да у наредном периоду анализирамо примјену закона и планирамо даље активности у вези са подршком овој области”, рекао је Митровић.

Директор Развојне агенције Републике Српске Маринко Ђукић изразио је увјерење да ће резултати овог пројекта дати конкретан допринос у креирању локалних стратегија и програма подршке које ће омогућити одрживост друштвених предузећа.

„Надамо се и да ће локалне заједнице дати значајнију подршку с обзиром да у друштвеним предузећима раде најосјетљивије категорије људи“, рекао је Ђукић.

И корординатор пројекта Danube4Seecosystem Моника Магуреану из Румуније рекла је да главни циљ подршка развоју друштвеног, односно социјалног предузетништва путем његовог бољег повезивања са локалним властима. Она је додала да је у вези с тим важно оспособити осјетљиве категорије људи да буду конкурентнији на тржишту рада.

Током првог дана догађаја представљени су приоритети Стратегије за развој друштвеног предузетништва у Дунавској регији, Акциони план Европске комисије за социјалну економију, као и примјери добре праксе у развоју друштвеног предузетништва у Републици Српској.

Један од њих је и Пољопривредна задруга „Жена“ из Кравице код Братунца. Представница задруге Нада Марковић нагласила је да социјално предузетништво треба развијати јер је једина могућност одрживог запошљавања и економског оснаживања маргинализованих и рањивих категорија, попут жена са села, жена жртава рата и разног насиља.

Такође, током сесија и панела разговарано је о стратешким приоритетима и подручјима интервенције важним за развој друштвеног предузетништва, као и значају друштвеног предузетништва за рурални развој.

Другог дана догађаја одржана је „Радионица за пренос знања у области друштвених предузећа“ која има за циљ пренос знања и вјештина између друштвених предузећа и јединица локалне самоуправе, као и отклањање изазова на том путу. Поред дискусије, током радионице је представљена анализа потреба за вјештинама друштвених предузећа и јединица локалних самоуправа, те каталог примјера најбоље праксе сарадње друштвених предузећа и јединица локалне самоуправе у Дунавској регији.

Стварати емпатију за женске предузетничке иницијативе

Развојна агенција Републике Српске, у оквиру пројекта “Предузетнице у дигиталној и зеленој економији” – GRANDIS, организовала је почетком октобра радионицу посвећену стварању емпатије за предузетничке иницијативе које воде жене.

На радионици су учествовале представнице Занатско-предузетничке коморе регије Бања Лука, Подручне привредне коморе Бања Лука, Градске развојне агенције Бања Лука, Медицинског факултета Универзитета у Бањој Луци и Џендер центра Владе Републике Српске.

Циљ радионице био је упознавање заинтересованих страна са GRANDIS пројектом и активностима које ће Агенција као партнер у пројекту проводити у Републици Српској. Током радионице, путем интерактивних дискусија кључних заинтересованих страна, доносиоца одлука и предузетница, дискутовано је о идентификацији кључних проблема са којима се сусрећу бизниси чији су оснивачи или којима управљају жене, нарочито у областима зелене/енергетске транзиције и дигитализације пословања.

Пројекат GRANDIS, који суфинансира Европска унија у оквиру Interreg Europe програма, има за циљ да откључа потенцијал предузетница и малих и средњих предузећа које воде жене у секторима “двоструке транзиције” – зелених и дигиталних технологија, односно у областима у којима су тренутно недовољно заступљене. Ширењем знања и добрих пракси, развојем родно-инклузивних политика и пружањем подршке институцијама власти, овај четворогодишњи пројекат настоји да промовише уравнотежени и одржив економски раст широм европских регија.

Представљена анализа стања у рециклажи у текстилној и модној индустрији Дунавске регије

Представници Развојне агенције Републике Српске учествовали су на састанку партнера у оквиру пројекта Унапређење циркуларности у текстилним и модним ланцима вриједности TEX-DAN који је одржан у словачком граду Зволен.

На састанку су партнери представили територијалне анализе о стању у рециклажи у текстилној и модној индустрији, те су договорени наредни кораци на припреми заједничког извјештаја о стању рециклаже у текстилној и модној индустрији у земљама Дунавске регије. Развојна агенција Републике Српске је задужена за припрему и координацију овог заједничког извјештаја. Једна од тема састанка била је и представљање плана активности за наредни период. Најављена је реализација пилот пројеката у земљама учесницама пројекта у областима био одјеће, дизајна, процеса производње и рециклаже.

TEX-DAN обухвата партнерство с 14 пројектних партнера и 7 стратешких придружених партнера. Географска покривеност је широка и укључује 11 земаља из Дунавске регије и једну међународну асоцијацију. Пројекат суфинансира Европска унија у оквиру Interreg Дунавског регионалног програма.

Циљ пројекта је усвајање технологија у МСП за побољшање циркуларности у текстилној и модној индустрији, као и унапређење локалних, регионалних и националних политика које промовишу ову област.

The image shows a screenshot of a presentation slide on the left and a video conference grid on the right. The slide is titled "Territorial analyses conclusions - Republic of Serbia" and lists "Main challenges" in the T&F industry. The challenges include:

- Legal and Regulatory Framework - lack of a tailored legal framework for T&F industry
- Financial Constraints:
 - Insufficient funding for the T&F industry
 - Limited access to capital
 - Uphorn investment costs
- Lack of Expertise and Knowledge
- Cultural and Organizational Resistance: internal resistance to change
- Market and Consumer Challenges
- Inadequate Waste Management System

The video conference grid shows nine participants in a 3x3 layout. The participants are:

- Top row: INCUKAY NANA, Djerja Demšar, Mirica Berić
- Middle row: Ricard Parrilla I G..., Mariya Zlateva, Elizabeta Cudovnik
- Bottom row: Zoltan Bendo, Helena Madunik, Goran Obradović

The bottom of the screenshot shows a meeting control bar with icons for mute, video, chat, and other functions, along with a timestamp of 15:20 and the ID klc-ykth-ijz.

Регионални партнери разговарали о досијинућима и изазовима менторинг система подршке МСП

У Бањалуци је 17. октобра 2024. године одржан технички састанак конзорцијума пројекта „Јачање и проширење менторинг услуга у МСП у земљама Западног Балкана“.

Осим представника конзорцијума из Србије, Македоније, Републике Српске и Федерације БиХ, састанку су присуствовали и представници Јапанске агенције за међународну сарадњу која подржава реализацију пројекта, као и Министарства привреде и предузетништва Републике Српске.

Учеснике састанка поздравио је директор Развојне агенције Републике Српске Маринко Ђукић истакавши значај менторинга за унапређење пословања малих и средњих предузећа у Српској али и у региону.

Он је изразио захвалност Јапанској агенцији за међународну сарадњу на подршци у успостављању и јачању система менторинга у Републици Српској, као и Министарству привреде и предузетништва које такође подржава овај вид подршке привредницима.

Зворничка предузећа унаприједила знање у области продаје и маркетинга

Развојна агенција Републике Српске, у оквиру Европске мреже предузетништва, одржала је у Зворнику обуку у оквиру Продајно – маркетиншке академије за представнике предузећа са овог подручја.

Обука је имала за циљ унапређење знања и вјештина из области продаје и маркетинга. Овладавање овим знањима и вјештинама полазницима ће у будућности омогућити да ефикасније допринесу остварењу пословних циљева својих предузећа.

Драгана Милошевић, шефица кабинета градоначелника Зворника захвалила се Развојној агенцији Републике Српске што је Зворник изабрала за мјесто одржавања ове академије и истакла да и предузетници и Развојна агенција у Зворнику имају партнере.

„Град Зворник увијек пружа подршку предузетницима и ради на развоју привредног амбијента, јер нам је циљ да сви могу искористити своје потенцијале и да је у Зворнику свака пословна идеја лако остварива,“ рекла је Милошевићева током последње радионице.

У оквиру Продајно – маркетиншке академије предузетници са подручја шире регије имали су прилику да науче нове вјештине и да кроз умрежавање са колегама унапређују своја знања.

Међу полазницима обуке била је и Радмила Лазаревић из ЗТР Графикус.

„Обука је била врло корисна и едукативана. Кратко, али све битне ствари маркетинга су обухваћене и практично објашњене. Имали смо добру сарадњу са тренером у пријатној атмосфери. Сеченим знањем могу унаприједити продају постојећих производа и пласирати на тржиште нове производе.“

Сечено знање искористиће у свом раду и Никола Поповић из предузећа Медаљон Промет д.о.о.

„Усавршио сам комуникацију са пословним партнерима, преиспитао своја досадашња знања и вјештине и научио неке нове ствари, чуо искуства и мишљења других учесника која могу искористити у свом будућем раду“, истакао је Никола.

Рајко Кешељ из д.о.о “ЗО-ЖИ” такође је задовољан квалитетом и садржајем обуке.

„Обука је одлично организована. Надам се да ћу вјештине, методе и знања која сам стекао ускоро примјењивати и у пракси“, каже Рајко.

Драгана Драгутиновић из „ТИСА МОД“ Д.О.О. задовољна је обуком јер је обухватила, осим теорије, и довољно праксе.

"Ова обука је била јако добро организована са довољно теорије и практичног дијела. Корисно искуство које се може примјенити у даљем раду. Нашем предузећу ће помоћи у преговима са потенцијалним купцима", рекла је Драгана.

Обучено десет нових контролера

Нова група од десет представника предузећа у Републици Српској успјешно је завршила обуку из области контролинга. Током два мјесеца они су уз подршку искусних предавача, кроз теоријску обуку и практичан рад, стицали нова знања и вјештине које ће искористити у свом свакодневном послу.

„Унаприједио сам знања из стратешког планирања, контролинга, лидерства, асертивне комуникације, употребе ексела у контролингу. Све то ће нам помоћи да уђемо у реорганизацију удружења“, каже Миле Глувачевић, предсједник Развојног центра „Аргонет“ Бања Лука.

„Обука нам је дала увид у велики број могућности контролинга. За почетак ћемо увести алате контролинга постепено. Циљ је радити на оптимизацији процеса и квалитетнијем планирању“, истакла је Сања Грубић, руководилац пословних процеса у приједорској компанији „Карпентери Виторог“.

Да је обука корисна сагласна је и Татјана Крстић, менаџер финансија у „ИМ“ Бијељина.

„Препоручила бих обуку, нарочито за управљачке и менаџерске структуре у предузећима због бољег разумијевања значаја контролинга“, истакла је Татјана.

Контролинг је њемачка методологија управљања предузећем којом се прикупљају информације неопходне руководиоцима за доношење квалитетних одлука (израда буџета, стратешко планирање, обрачун трошкова и учинака, интерно информисање и извјештавање, планирање инвестирања и дезинвестирања, анализирање пословања предузећа, увођења електронске обраде података, посебна истраживања и сл.)

Обуку је организовала Развојна агенција Републике Српске у оквиру Европске мреже предузетништва.

До сада је организовано укупно седам циклуса обуке из области контролинга коју је успјешно завршило 69 полазника.

Challenge фонд подржао и пројекат приједорске компаније "Карпентери Виторог"

Паметна апликација побољшала ефикасност

Грант средства С2С фонда у износу од 36.182,86 КМ искористила је и компанија "Карпентери Виторог" из Приједора за развој и имплементацију софтвера за планирање и вођење производног процеса у дрвној индустрији. Укупна вриједност пројекта је 110.569,17 КМ.

Софтвер је реализован као веб апликација, доступна на великом броју платформи (РС, таблет, телефон), која омогућава интегрисано планирање, управљање, праћење и анализу ефеката производног процеса што директно побољшава ефикасност у раду. План је да се софтвер развијен кроз пројекат, имплементира и даље развија у фирмама дрвне индустрије БиХ и окружења.

"Реализација пројекта помогла нам је да успјешно савладамо изазове управљања и контроле пословања. Дневна производност је повећана са раније максималних 498 производа на дан (јули 2019.) на 605 производа на дан у задњем кварталу 2020. године. Упркос пандемији ковида сачувана су постојећа радна мјеста, а запослено је 12 нових радника", кажу у овој компанији.

Додају да је подршка фондова као што је С2С често кључна за доношење одлуке о реализацији иновативних пројеката.

"Кроз саму апликацију предузећа јасно анализирају/дефинишу своју потребу и са потенцијалним партнерима траже иновативна рјешења. То је већ суштински допринос побољшањима пословања. Критеријуми апликације помажу фирми да осмисле користан пројекат. Обавеза према фонду доприноси досљедном провођењу активности и извјесности испуњења циљева", истичу у "Карпентери Виторог".

Ова компанија послује од 2011. године, а позната је по производњи столица од масивног буковог дрвета које углавном извози.

Challenge to Change 2.0 програм успостављен је захваљујући средствима Шведске агенције за међународни развој и сарадњу – Sida/Амбасаде Шведске у Босни и Херцеговини. Пројекат су реализовале Сарајевска регионална развојна агенција СЕРДА и Развојна агенција Републике Српске – РАРС. Партнер у пројекту био је и регион Остерготланд – Источна Шведска.